

NAPOMENE UZ IZVEŠTAJ

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Akcionarsko društvo „Senta – Promet“ je trgovinsko preduzeće sa sedištem u Senti, ul. Poštanska broj 13.

Društvo je osnovano 1956. godine i poslovalo je kao T.P. „Senta“. Svojinska transformacija je izvršena 1999. godine po Zakonu o svojinskoj transformaciji iz 1997. godine. Po deobnom bilansu 2000. godine T.P. „Senta“ razdvaja se na A.D. „Senta – Promet“ T.P. i na A.D. „Trgovina“ T.P. Oktobra 2003. godine sitni akcionari, akcionarskog društva „Senta – Promet“, prodaju svoje akcije na berzi, a većinski vlasnici postaju A.D. „Žitopromet – mlin“ iz Sente i d.o.o. „Eurocorp“ iz Sente.

A.D. „Senta – Promet“ T.P. registrovano je 06.03.2001. godine u Privrednom registru u Privrednom sudu Subotica, a 18.05.2005. godine u Agenciji za privredne registre i tada se usaglasilo sa Zakonom o privrednim društvima.

Osnovna delatnost Društva je trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama, a pored toga se bavi trgovinom na veliko i malo mešovitom robom, građevinskim materialom, prodajom školskog pribora, kancelarijskog materijala i prodajom konfekcijske robe i galanterije.

Matični broj: 08720100

Poreski identifikacioni broj: 101099479

Šifra i naziv delatnosti: 4752 – Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama

Prosečan broj zaposlenih u 2012. godini: 334

Društvo je razvrstano u VELIKO pravno lice.

PRAVNI OSNOV ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Računovodstvene politike baziraju se na sledećim računovodstvenim propisima:

- *Zakon o računovodstvu i reviziji* (»Službeni glasnik RS«, 46/06 i 111/09),
- *Međunarodni računovodstveni standardi* (»Službeni glasnik RS«, 77/10),
- *Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja* (»Službeni glasnik RS«, 77/10),
- *Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike* (»Službeni glasnik RS«, 114/06, 119/08, 9/09, 4/10, 3/11 i 101/12),
- *Zakon o porezu na dobit pravnih lica* (»Službeni glasnik RS«, 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11 i 119/12),
- *Zakon o porezu na dodatu vrednost* (»Službeni glasnik RS«, 84/04),
- *Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge,*
- *druga pravna lica i preduzetnike* (»Službeni glasnik RS«, 114/06, 119/08, 9/09, 4/10, 3/11 i 101/12).
- *Zakon o tržištu kapitala* (»Službeni glasnik RS«, 31/11),
- *Zakon o privrednim društvima* (»Službeni glasnik RS«, 36/11 i 99/11),

Po odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji preduzeća i zadruge primenjuju Međunarodne računovodstvene standarde od 1. januara 2004. godine.

Računovodstvene politike su utvrđene Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama koji je donet 29.06.2012. godine od strane Izvršnog odbora i primenjuje se od 01.07.2012. godine.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izveštaja Društvo se pridržavalo sledećih načela:

1. NAČELO STALNOSTI podrazumeva da društvo u doglednom periodu ne menja osnovnu delatnost osim u slučaju značajnog gubitka tržišta ili bitnog smanjenja prirodnih resursa neophodnih za obavljanje delatnosti. Zbog toga, finansijski izveštaji treba da pruže objektivnu osnovu za donošenje ispravnih upravljačkih odluka i da spreče donošenje pogrešnih upravljačkih odluka, s ciljem opstanka društva u neograničenom roku. Ispravne upravljačke odluke biće donete ako finansijski izveštaji objektivno iskazuju prinosni, imovinski i finansijski položaj društva. Donošenje pogrešnih upravljačkih odluka biće sprečeno ako se pri bilansiranju dosledno poštuje načelo opreznosti.

2. NAČELO REALIZACIJE podrazumeva da se u bilans uključuju poslovni događaji kad su nastali (obračunati i fakturisani) a ne kada su naplaćeni odnosno plaćeni. U bilansu uspeha iskazuju se finansijski rezultat koji je tržišno potvrđen.

3. NAČELO OPREZNOSTI kada data imovina ili obaveza ne mogu biti objektivno vrednovani, načelo opreznosti zahteva da se imovina vrednuje po nižoj a obaveza po višoj vrednosti, što se ostvaruje promenom načela impariteta. Načelo impariteta podrazumeva kod građevina, postrojenja, oprema i nematerijalnih ulaganja procenu kraćeg korisnog veka ili primenu degresivne amortizacije kod postrojenja i opreme, procenu zaliha učinaka po neto prodajnoj ceni kada je ona niža od cene koštanja, procena hartija od vrednosti po nabavnoj ceni kada je ona niža od berzanske cene ili kada je berzanska cena nestabilna, rezervisanje u visini najviših troškova koji se mogu očekivati i slično. Sva ova procenjivanja vrše se nezavisno od njihovog uticaj na finansijski rezultat.

4. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

5. NAČELO POJEDINAČNOG PROCENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procenjivanja nisu dozvoljena.

6. NAČELO IDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

PROCENJIVANJE IMOVINE

1. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL procenjuje se u visini ugovorenog nenaplaćenog iznosa. Ako je upisani kapital u stranoj valuti na dan bilansa vrednuje se po srednjem kursu.

2. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je verovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrednost ulaganja pouzdano merljiva, a obuhvataju se: ulaganja u razvoj, koncesije, patenti, licence, nematerijalni troškovi istraživanja i procenjivanja prirodnih resursa (MSFI 6 - Istraživanje i procenjivanje prirodnih resursa), ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu (u okviru kojih su troškovi zakupa, pravo korišćenja državnog zemljišta), kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna ulaganja, izuzimajući goodwill, vrednuju se u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna ulaganja. Početno priznavanje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (paragraf 74 MRS 38).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja obračunava se proporcionalnom metodom po sledećim stopama:

Informacioni sistem – 20%

Antivirusni program – 25%

Video nadzor – 10%

3. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Ova imovina obuhvata zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu, ostala sredstva (knjige u biblioteci, dela likovnih umetnika, spomenike kulturne i istorijske) i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, avanse date za njihovu nabavku i ulaganje na tuđim nekretninama i postrojenjima. Početno priznavanje vrši se po nabavnoj vrednosti.

Građevinski objekti, postrojenja i oprema amortizuju se u toku korisnog veka.

4. INVESTICIONE NEKRETNINE

Ova imovina obuhvata zemljište i građevinske objekte. Početno priznavanje se vrši po nabavnoj ceni. U toku korisnog veka investicione nekretnine se procenjuju po poštenoj vrednosti (paragraf .38 i 53 MRS 40 - Ulaganja u nekretnine).

Pozitivni efekti procene su prihod od usklađivanja vrednosti a negativni efekti procene su rashod po osnovu obezvređenja tekućeg perioda. Investicione nekretnine u bilansu se iskazuju po sadašnjoj vrednosti.

5. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije je nabavna odnosno procenjena poštena vrednost. Metod obračuna je proporcionalan ili degresivni ili funkcionalni (paragraf 62 MRS - Nekretnine, postrojenja i oprema).

Društvo primenjuje sledeće metode i stope amortizacije:

Građevinski objekti	do 2,5%
Oprema	od 8% do 12%
Računari	25%

6. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

6.1. Učešće u kapitalu

Učešće u kapitalu pravnih lica čiji se bilansi ne uključuju u konsolidovani bilans vrednuje se po knjigovodstvenoj vrednosti izražen u dinarima ili u akcijama, koje se kotiraju na berzi po berzanskoj ceni akcije na dan bilansa.

6.2. Dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća vrednuju se na sledeće načine:

- ako su izražene u dinarima a nisu uključene u listu kotacije na berzi vrednuju se po knjigovodstvenoj vrednosti,
- ako su uključene u listu kotacije na berzi vrednuju se po prodajnoj berzanskoj ceni na dan bilansa.

6.3. Dugoročni krediti i ostali dugoročni plasmani vrednuju se na sledeće načine:

- ako su dati u dinarima vrednuju se po knjigovodstvenoj vrednosti,
- ako su dati u stranoj valuti vrednuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

7. ZALIHE

Zalihe materijala, rezervnih delova i inventara sa jednokratnim otpisom i robe procenjuju se po nabavnoj vrednosti, koja obuhvata fakturnu vrednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Ako je vladajuća nabavna cena zaliha materijala, rezervnih delova, sitnog inventara i robe niža od knjigovodstvene nabavne cene, zalihe se vrednuju po poštenoj nabavnoj ceni a razlika se evidentira na teret rashoda po osnovu obezvređenja.

Zalihe materijala, rezervnih delova, sitnog inventara i robe koje nemaju upotrebnu vrednost otpisuju se na teret rashoda po osnovu obezvređenja u okviru finansijskog računovodstva.

8. POTRAŽIVANJA

Potraživanja obuhvataju potraživanja od prodaje (kupci matična i zavisna pravna lica, kupci ostala povezana pravna lica, kupci u zemlji i kupci u inostranstvu), potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa izuzimajući porez na dobitak).

Potraživanja u stranoj valuti vrednuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

Definitivno nenaplativa potraživanja direktno se otpisuju na teret ostalih rashoda. Potraživanja od dužnika u stečaju i potraživanja koja nisu naplaćena za 60 dana od dana dospeća, indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

9. POTRAŽIVANJA ZA VIŠE PLAĆEN POREZ NA DOBITAK obuhvataju preplaćeni porez na dobitak.

10. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kratkoročne kredite (kratkoročni krediti matičnim i povezanim pravnim licima, kratkoročne kredite ostalim povezanim pravnim licima, kratkoročne kredite u zemlji, kratkoročne kredite u inostranstvu i deo dugoročnih kredita koji dospeva za naplatu naredne godine), hartije od vrednosti koje dospevaju za naplatu do godinu dana, hartije od vrednosti kojima se trguje i ostale kratkoročne finansijske plasmane. Kratkoročni krediti i hartije od vrednosti u stranoj valuti vrednuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Kratkoročni finansijski plasmani od dužnika u stečaju kao i plasmani koji nisu naplaćeni za 60 dana od dana dospeća indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

11. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA obuhvata neposredno unovčive hartije od vrednosti (ove hartije od vrednosti zamenjuju gotovinu u platnom prometu, čekovi, na primer), gotovinu na poslovnom računu u domaćoj valuti, gotovinu na poslovnom računu u stranoj valuti, izdvojene depozite u domaćoj ili stranoj valuti i gotovinu u blagajni u domaćoj ili stranoj valuti.

Ekvivalenti i gotovina u stranoj valuti vrednuje se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

12. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA obuhvata plaćeni porez na dodatnu vrednost koji nije konpenziran sa naplaćenim porezom na dodatnu vrednost, potraživanja za više plaćeni porez na dodatnu vrednost, unapred obračunate troškove (troškovi koji se odnose na budući obračunski period), potraživanja za nefakturisani prihod, razgraničene troškove po osnovu obaveza (unapred obračunate kamate, na primer) i ostala aktivna vremenska razgraničenja.

Na ostalim aktivnim vremenskim razgraničenjima iskazuju se neto negativni efekti valutne klauzule i kursnih razlika po dugoročnim potraživanjima i dugoročnim obavezama. Na dan dospeća dugoročnih potraživanja i dugoročnih obaveza negativni efekti prenose se na finansijske rashode. (Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru „Službeni glasnik RS“, 101/12)

13. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA kvantificiraju se u skladu sa Zakonom o porezu na dobitak i MRS 12 – Porez na dobitak a evidentiraju u korist odloženih poreskih rashoda.

14. GUBITAK IZNAD VREDNOSTI KAPITALA je razlika između ukupnog gubitka i kapitala.

15. KAPITAL OBUHVATA: osnovni kapital, ostali osnovni kapital, emisionu premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve, nerealizovane dobitke po osnovu hartija od vrednosti, neraspoređeni neto dobitak ranijih ili tekuće godine i upisani neuplaćeni kapital.

Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i gubitak iz ranijih godina i tekuće godine do visine kapitala su ispravka vrednosti kapitala.

Otkupljene sopstvene akcije su takođe ispravka vrednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrednosti, a otkupljene sopstvene akcije po otkupljenoj ceni.

Upisani neuplaćeni kapital u stranoj valuti vrednuje se po srednjem kursu na dan bilansa.

16. DUGOROČNA REZERVISANJA predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i
- rezervisanja za otpremnine pri odlasku u penziju.

Ova rezervisanja Društvo procenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a smanjuju se u momentu nastanka troškova za koje je izvršeno rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja ukidaju se u korist ostalih prihoda.

17. DUGOROČNE OBAVEZE obuhvataju obaveze po dugoročnim kreditima i dugoročne obaveze po finansijskom lizingu. Dinarske dugoročne obaveze iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom.

18. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE obuhvataju kratkoročne obaveze sa rokom dospeća do godinu dana i deo dugoročnih obaveza koji dospeva za plaćanje u narednoj godini. Dinarske kratkoročne finansijske obaveze iskazuju se u nominalno vrednosti a obaveze u stranoj valuti i sa valutnom klauzulom iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po ugovorenom kursu sa kreditorom.

19. OBAVEZE IZ POSLOVANJA obuhvataju primljene avanse, depozite i kaucije, dobavljače, izdate menice i čekove poveriocima i obaveze iz specifičnih poslova. Dinarske obaveze iz poslovanja iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

20. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA obuhvataju obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u bruto iznosu, obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja, obaveze za dividendu, obaveze za naknade prema zaposlenima, obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora, obaveze prema fizičkim licima po ugovoru o delu, obaveze za obustavljene neto zarade i ostale obaveze.

Pasivna vremenska razgraničenja obuhvataju unapred obračunate troškove, obračunate prihode budućeg perioda, obračunate zavisne troškove nabavke, odložene prihode i primljene donacije.

21. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA obuhvataju obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, obaveze za akcizu, obaveze za poreze, carine i druge dažbine, obaveze za doprinose na teret troškova i ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine.

22. OBAVEZE ZA POREZ NA DOBITAK obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

23. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE kvantificiraju se u skladu sa Zakonom o porezu na dobitak i MRS 12 - Porez na dobitak, a evidentiraju se na teret poreskih rashoda perioda.

24. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

24.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe i učinaka umanjene za poreske dažbine i date popuste nezavisno od momenta naplate,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka priznaju se po ceni koštanja,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje robe priznaju se po nabavnoj ceni, a prihodi od prirasta osnovnog stada priznaju se po tržišnoj ceni,
- prihodi od dotacija, regresa, kompenzacija, povraćaja dažbina po osnovu prodate robe i učinaka,
- prihodi po osnovu popusta od dobavljača, kao što su rabat, super rabat, količinski rabat, bonus, extra popust, a odnose se na tekuću poslovnu godinu, tj. na robu isporučenu u tekućoj godini i daju se periodično na osnovu dogovora,
- prihodi od donacija, zakupa, članarina i tantijema.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrednosti zaliha učinaka.

24.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, ostali lični rashodi, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja i nematerijalne troškove (porezi i doprinosi nezavisni od rezultata). Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

25. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

25.1. Finansijske prihode čine finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica, prihodi od kamata, od učešća u dobitku povezanih pravnih lica, od pozitivnih kursnih razlika, od pozitivnih efekata valutne klauzule i ostali finansijskih prihodi.

25.2. Finansijske rashode čine finansijski rashodi iz odnosa matičnih i zavisnih pravnih lica, rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika, rashodi po osnovu efekata valutne klauzule i ostali finansijski rashodi.

26. OSTALI PRIHODI I RASHODI

26.1. Ostale prihode čine dobici od prodaje nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina, bioloških sredstava, učešća u kapitalu, dugoročnih hartija od vrednosti i materijala, viškovi osim viškova zaliha učinaka, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza i prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja. Ostali prihodi obuhvataju i prihode od usklađivanja vrednosti imovine koje čine: prihodi od usklađivanja vrednosti bioloških sredstava, nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, dugoročnih finansijskih plasmana, hartija od vrednosti, zaliha, osim zaliha učinaka, kratkoročnih potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana i prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine.

26.2. Ostale rashode čine gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina, bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu, hartija od vrednosti i materijala, manjkovi osim manjkova zaliha učinaka, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu otpisa potraživanja. Ostali rashodi obuhvataju i rashode po osnovu obezvređenja imovine (obezvređenje bioloških sredstava, obezvređenje nematerijalnih ulaganja, obezvređenje nekretnina, postrojenja, opreme, obezvređenje dugoročnih plasmana i hartija od vrednosti, obezvređenje zaliha materijala i robe, obezvređenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana).

27. DOBICI I GUBICI POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

27.1. Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja je pozitivna razlika između prodajne vrednosti sredstava obustavljenog poslovanja i njihove knjigovodstvene vrednosti

27.2. Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja je negativna razlika između prodajne vrednosti sredstava obustavljenog poslovanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

31. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit ("Službeni glasnik RS", 25/01, 80/02, 43/03, 84/04 i 18/10), Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10% za obračun poreza na dobitak za 2012. godinu.

SREDNJI KURS VALUTA I KOEFICIJENT REVALORIZACIJE

Srednji kurs važnijih stranih valuta je:

	31.12.2012.	31.12.2013.
1 EURO	104,6409	113.7183
1 USD	80,8662	86.1763
1 CHF	85,9121	94.1922

Koeficijenti rasta potrošačkih cena u Republici Srbiji (godišnja inflacija):

Mesec	2012.
Januar	0,056
Februar	0,049
Mart	0,032
April	0,027
Maj	0,039
Jun	0,055
Jul	0,061
Avgust	0,079
Septembar	0,103
Oktoibar	0,129
Novembar	0,119
Decembar	0,122